

Vse je floskula

Domen Caharijas novinar

Sedel je v svoji skromni jedilnici, v srajci z manšetnimi gumbi, s poravnano kravato in tistega februarja 2008 v televizijsko kamero razlagal: »Zelo sem zaskrbljen za delavce, njihove otroke. Kajti če se bo to nadaljevalo, SCT v enem letu ne bo več.« Bilo je le nekaj dni po aretaciji gradbinske naveze Zidar-Černigoj-Tovšak in Ivan Zidar je bil verjetno v svojem megalomanskem razmišljanju prepričan, da je Janševa vlada druga dva aretirala samo zato, da bi zakrila svoj resnični namen – uničiti njega. Kljub temu da si je Zidarju uspelo v tem času nakopati tri obtožnice in eno sodbo, ki je potrdila korupcijsko dejanje v Nemčiji, pa SCT še vedno ostaja na trgu. Je sicer na dobri poti k prisilni poravnavi, a trg ga še ni izpljunil kot podjetje, ki prihaja do poslov s podkupovanjem, dogovarjanjem in iztiskanjem konkurence. A četudi bi podjetje z okoli 2000 zaposlenimi vendarle potonilo, z njim zagotovo ne bo potonil Zidar. Premoženje SCT se namreč z matične družbe že prenaša na »satelitska« podjetja, potem ko je postalo jasno, da iz libijske zgodbe ne bo nič.

Ivan Zidar ni bolezen slovenskega gospodarskega prostora, je simptom vsega, kar se je dogajalo zadnjih 20 let in še posebno pospešeno v zadnjih petih letih. Kriza, ki jo je v Evropo naplavilo bančno mešetarjenje v ZDA, je odplavila plašč udobja, ki je preprečeval pogled v drobno delovanje predvsem gradbenega sektorja. Ker so bile zgrajene avtoceste, ki so nam razvajenim in instantne karme navajenim omogočile udobnejše potovanje, se ni nihče posebej ukvarjal z dejstvom, da avtoceste z našim denarjem predrago gradijo le tri podjetja.

»Znamenje, da se na trgu nekaj dogaja, je na primer to, da se pri javnem naročanju pojavljajo oziroma zmagujejo vedno isti ponudniki, hkrati pa ni nobenih zahtevkov za revizijo. V tem primeru bi lahko sklepali, da obstaja tveganje za dogovore. Ampak gradbeništvo verjetno ni edino področje, kjer lahko prihaja do tega,« je pred časom povedal predsednik računskega sodišča Igor Šoltes. Danes vemo, da se je na trgu »dogajalo nekaj čudnega« in da se še dogaja, saj je dogovarjanje modus vivendi vsega gradbenega sektorja, ki ne razume besede konkurenca.

Zidar je vedno znal igrati na čustva ljudi in se predstavljati kot tisti direktor, ki zna deliti usodo svojih delavcev. Tako je na očitke o internem razdeljevanju avtocestnega križa med največjimi gradbinci odgovoril, da bi sicer posle dobili tujci, naši delavci pa bi brez dela stradali. Da smo ob tem avtoceste preplačali za milijardo evrov, ga niti ni skrbelo, še zlasti ker je šlo za »državni denar«. Svete preproščine direktorju, ki ga ni bilo sram zavzeti pozicije na gugalnici pred novo – seveda preplačano – pediatrično kliniko, niti ne gre zameriti, težko pa je razumeti vlado, ki se še naprej s pravno in politično telovadbo trudi zasebnemu podjetju omogočiti posel v Libiji. Potem ko v Ljubljani sodijo Ivanu Zidarju zaradi korupcije ob načrtovani gradnji nadzornega stolpa na Brniku. Potem ko je proti njemu vložena obtožnica zaradi kaznivih dejanj zlorabe položaja ali pravic, za večje

število kaznivih dejanj ponarejanja listin in za nadaljevana kazniva dejanja pranja denarja. Potem ko se bo naslednje leto začelo sojenje v primeru sumljive prodaje počitniškega doma v Fiesi. Potem ko ga je nemško sodišče obsodilo zaradi podkupljivosti v poslovnem svetu. Potem ko so indici podkupljivega ravnanja vedno bolj jasni tudi v njegovem poslovanju v Bosni...

Očitno je, da nihče v vladi ne vidi, da Zidar potrebuje denar za svojo finančno konsolidacijo, pri tem pa 2000 delavcev, ki bi lahko ostali brez dela, uporablja le kot ščit in poceni floskulo. In očitno vsi v vladi pozabljajo, da je SCT po osamosvojitvi preživel zgolj in samo z izdatno državno pomočjo v obliki dragih avtocest. Država je v SCT posredno že vložila več kot v reševanje bank, pa jo kljub temu danes skrbi ohranjanje delovnih mest v podjetju, ki bi moralo od zdravja pokati, če ne bi milijoni presežka iz avtocestnega križa izginjali za lastninjenje in izrivanje malih delničarjev, pač pa bi se vračali v podjetje.

In to je srčika težave, ki danes meži iz vseh por našega družbenega tkiva. Vse je postalo poceni floskula: pravna država, poštenje, integriteta. Zato nas ne sme čuditi, da več kot 70 odstotkov Slovencev meni, da je korupcija v zadnjih treh letih zrasla, kot je pokazala obširna raziskava Transparency International. V igri asociacij bi ob besedi korupcija najprej pomislili na politične stranke, takoj zatem na parlament, poslovni svet in javne uslužbenke, kaže ista raziskava. Dejstvo, da premier Pahor lobira za zasebno podjetje SCT v Libiji, medtem ko minister Križanič – četudi neuspešno – išče nove in nove variante za pomoč istemu zasebnemu podjetju, vsekakor izdatno prispeva k potrjevanju takšne asociativne slike.